

HET IHP VAN VELSEN WIL VERBINDEN

Onderwijs voelspriet in de wijk

Recent stelde de gemeenteraad van de gemeente Velsen het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vast. De basis van dit plan ligt in een proces waarin de gemeenteraad en de schoolbesturen actief betrokken zijn. Wethouder Marianne Steijn is duidelijk: "Het gaat niet om de stenen, maar om de inhoud." ICSadviseurs was verantwoordelijk voor dit vooral ook duurzame IHP.

De gemeente Velsen ligt in de IJmond-regio en telt ruim 68.000 inwoners en is verdeeld in wijken als Driehuis, Velsen-Noord en Velsen-Zuid. De gemeente telt naast 22 basisscholen, 3 scholen voor speciaal onderwijs en 7 scholen voor voortgezet onderwijs. "Velsen is de wereld in het klein," legt wethouder onderwijs Marianne Steijn uit, "we hebben kinderen die in relatieve armoede leven tot kinderen waarvoor makkelijk bijlessen worden ingekocht en alles wat daar tussenin zit. De grootste gemene deler is dat de meeste kinderen het goed doen, maar

ook last hebben van werkdruk en vaak te grote klassen. Het is daarom goed dat ik naast onderwijs ook gezondheid en armoedebestrijding in mijn portefeuille heb, want al die zaken hangen samen. Zo hebben wij een armoedevisie vastgesteld, waar het onderwijs onderdeel van vormt. Als raadslid was ik al actief betrokken bij het onderwijs en verzette ik me tegen de gedachte dat scholenbouw alleen om stenen gaat. Je bouwt een school omdat je iets wilt bereiken. Als wethouder mag ik samen met beleidsadviseur René van Veen de huisvesting en visies op het onderwijs verbinden. In het ▶

kader van dit IHP hebben we in 2018 eerst alle schoolbesturen en directeuren uitgenodigd. Wat vinden jullie belangrijk en wat betekent dat voor de schoolgebouwen? Die discussie heb ik ook met de gemeenteraad gevoerd. Het begint met een visie en dat is ook de rode draad in het IHP. Natuurlijk begint het ook bij een goede inventarisatie en een beeld van de staat van het gebouw, maar je moet weten wat je wilt. Daarom ben ik trots op dit IHP dat vernieuwend is voor onze gemeente.”

GEDEELD PROCES

René: “We hebben het proces redelijk strak ingestoken, omdat we de raad aan de voorkant wilden betrekken. 15 oktober 2019 was de eerste presentatie in het College en de dag daarna in de raad. Wat willen we met een IHP vroegen we en we zagen de raad opveren. Een aantal punten hebben prioriteit, waarbij een goed binnenklimaat hoog scoort, maar ook duurzaamheid. Dan bedoelen we niet alleen bouwmaterialen, maar ook de vraag of je vervangt of juist renoveert en wat een school betekent voor de wijk. En op donderdag 17 oktober zijn we ook met de schoolbesturen gaan praten over de onderwijskundige visie. Zo hebben we de raad elke twee maanden geïnformeerd over de voortgang en mee laten denken met het concept. Dat heeft procesmatig goed gewerkt.”

SIGNAALFUNCTIE

“Een aantal gebouwen was kwalitatief slecht, vooral die tussen 1980 en 2000 zijn gebouwd”, legt René uit; “ze zijn slecht geïsoleerd en hebben nog ramen met enkel glas. Die zijn zo slecht dat we daar voor

nieuwbouw kiezen. Enkele scholen in onze vinexwijk Velsbroek zijn 35 jaar oud en niet goed, maar ook niet slecht. Daar gaan we per casus kijken wat de beste oplossing is; slopen of weer renoveren voor een periode van 20 of 40 jaar. Slopen betekent ook dat je de boekwaarde moet nemen; het is dus een optelsom van kwantitatieve en kwalitatieve aspecten. Onze voorkeur is dat we kijken of we het gebouw kunnen renoveren, want veel gebouwen staan op een goede

plek in de wijk.” Marianne knikt: “Voor mij hebben scholen een belangrijke signaalfunctie in de wijk. Zij kennen de kinderen en daarachter de situatie van het gezin. Je ziet dat schoolbesturen ook meebewegen. Wilde een bestuur in Velsbroek eerst voor nieuwbouw gaan, gaandeweg in het proces zag je de kentering en het besef dat transformatie van het bestaande gebouw ook heel aantrekkelijk kan zijn. Je houdt vaak grote en hoge lokalen en er is meer bergruimte dan volgens de norm nu mogelijk is. Projectleider Leonoor Clemens van ICSadviseurs heeft dat proces goed begeleid, zodat iedereen bereid was om mee te denken.”

“We beoordelen een gebouw niet alleen op de stenen, maar vooral op de inhoud,” legt Marianne uit, “een school kan heel goed combineren met andere activiteiten, zoals met sport, een buurthuis of natuurlijk

“We beoordelen een gebouw niet alleen op de stenen, maar vooral op de inhoud”

met kinderopvang. Per type wijk kijk je naar mogelijke combinaties. In de wijk Oud IJmuiden werken we aan een complex met onderwijs en het buurthuiswerk. In de wijk Santpoort-Zuid werken ouders mee aan een groen schoolplein en een andere manier van onderwijs geven. De wijk Zee- en Duinwijk kent relatief veel allochtone kinderen waar sport en spel heel belangrijk zijn. Je ziet daar weer meer kinderen met obesitas en daar is het thema gezondheid weer belangrijk. Daar is de school bezig met een eigen groentetuin en leren kinderen om gezonde sapjes te maken. Op weer andere plekken is laag geletterdheid een aandachtspunt en zoeken we de samenwerking met de bibliotheek. Belangrijk is ook dat je wat verder kijkt dan de korte termijn; je ziet soms ook dat een sociaal wat zwakkere wijk leegloopt en jaren later een interessante juppenwijk wordt. Het gebouw moet dus mee kunnen bewegen met veranderingen.”

DUURZAAMHEID

René: “Wij gaan in de gemeente voor energieneutraal. We willen bij (vervangende) nieuwbouw niet nu BENG maatregelen treffen en dan over tien jaar het gebouw weer moeten aanpakken. Corona heeft ons nog scherper gemaakt op het binnenklimaat. Nu is het momentum om daar met de schoolbesturen mee aan de gang te gaan. Duurzaamheid betekent ook dat je je ecologische footprint bepaalt. Op de school vindt een groot deel van de opvoeding plaats en daarom denken scholen ook mee in ons lokaal klimaatbeleid. We kijken waar het kan verder dan alleen het gebouw.

vlnr: Daniëlle Rodenhuis (directeur Brederode Daltonschool), René van Veen en Marianne Steijn

Een mooi voorbeeld: in IJmuiden wordt warm water op het riool geloosd, dat is zonde. Dat warme water kunnen we goed gebruiken en energie uit het riool wordt rithermie genoemd. Hoe werkt het: de warmte uit het water wordt omhoog gestuurd, naar de leidingen in het Vellesan College. Er hoeft daardoor geen gasketel meer te loeien, om water te verhitten voor de verwarming. Omdat het water uit het riool nog erg lauw is, is er aanvullend nog wel een warmtepomp nodig, maar aardgas heb je niet meer nodig. In dit voorbeeld werken gemeente en onderwijs goed samen.”

UITVOERINGSPLAN

“We zijn nu bezig het uitvoeringsplan in te vullen,” vervolgt René, “voor de eerste drie scholen is de financiering inmiddels geregeld en zijn we bezig met het eerste voorbereidingskrediet. Daarnaast passen we onze verordening aan met de nieuwe bedragen, want we willen ons beleid goed verankeren. We hebben het IHP in drie fasen ingericht, zodat duidelijk is wanneer we een gebouw aanpakken. Wanneer een project in het jaar 2025 gepland staat, gaan we twee jaar daarvoor met het schoolbestuur bepalen wat dan de inzichten zijn. Dat leggen we nu niet hard vast.” Marianne: “Natuurlijk is de financiële positie van onze gemeente een aandachtspunt, net als in veel gemeenten. Daarom zie ik veel kansen in het breder trekken van het sociale domein. Wanneer je onderwijs, sport, welzijn en zorg integraal in samenhang bekijkt en verbindt met ruimtelijke ontwikkelingen, kun je voorzieningen realiseren die voor oud en jong interessant zijn, waardoor je ook meer middelen kunt genereren. Daarom gaan we in 2023 weer met het IHP naar de raad om te leren hoe het de eerste drie jaar is gegaan. Het mooie is dat alle schoolbesturen een akkoord hebben gegeven op dit IHP en onze aanpak. Vroeger gingen ze vaak voor het eigen belang, nu hebben we een gezamenlijk doel.”

► Kijk voor meer informatie op www.icsadviseurs.nl.

*Het mooiste
DAT JE EEN KIND
KUNT GEVEN
is een kans*